Адміністративне право і процес

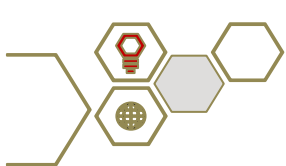
УДК 347.211

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17463244>**Правові механізми ідентифікації та класифікації цифрових активів****Закаблуківський Артем Валерійович,**

менеджер проєктів, «NOTA Дослідницький центр цифрових валют», м.

Сакраменто, США, <https://orcid.org/0009-0005-9167-5728>**Прийнято: 09.10.2025 | Опубліковано: 28.10.2025**

Анотація. Актуальною проблемою здійснення цивільних прав в Україні залишається визначення правової природи та сутності цифрових активів як новітнього об'єкта цивільних прав, що виник унаслідок стрімкого розвитку цифрових технологій та їхньої інтеграції в економічні процеси. Виникає необхідність чіткого правового регулювання набуття права власності на цифрові активи, їхнього використання та відчуження, впровадження правового механізму їхньої ідентифікації саме як цифрових активів та класифікації, тобто віднесення до цифрового активу певного виду. Метою наукового дослідження є розкриття основних правових механізмів ідентифікації та класифікації цифрових активів. Задля досягнення поставленої мети використано методи: емпіричний – для збирання даних щодо сутності поняття цифрових активів; спостереження – для опрацювання цих даних; спеціально-юридичний – для формулювання власної правової позиції щодо змісту правових механізмів ідентифікації та класифікації цифрових активів. Встановлено, що в цивільному законодавстві України не визначено понять цифрових активів та їхньої ідентифікації. Обґрунтовано, що у праві ЄС та законодавстві окремих держав-членів ЄС цифрові активи визначаються як криптоактиви або як будь-які нематеріальні активи, створені у цифровій

формі. Визначено поняття «цифрові активи» як віртуальні активи у правовій доктрині. Воно охоплює як цифрові речі, так і цифрові інструменти, що використовуються для створення та використання цифрових речей. Встановлено, що для належної ідентифікації об'єкта цивільних прав необхідне чітке визначення критеріїв визнання об'єкта цивільних прав: цифровий актив загалом та цифровий актив певного виду у законодавстві України. Таким чином, правові засади ідентифікації об'єктів цивільних прав як цифрових активів, особливості правового режиму цифрових активів та окремих видів цифрових речей визначаються законом про цифрові активи, зокрема спеціальними законами та законами про віртуальні активи, цифровий контент, цифрові інструменти.

Ключові слова: цифрові ресурси, віртуальний актив, цифрова річ, об'єкт цивільних прав, цифровий контент, юридичний механізм.

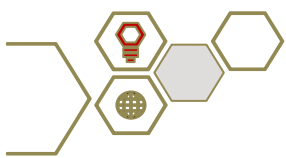
Legal mechanisms for identifying and classifying digital assets

Artem Zakablukivskyi,

Project Manager, NOTA Digital Currencies Research Center Inc.,

Sacramento, USA, <https://orcid.org/0009-0005-9167-5728>

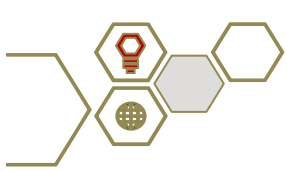
Abstract. An important and urgent problem of the exercise of civil rights in Ukraine remains the determination of the legal nature and essence of digital assets as a new object of civil rights, which arose as a result of the rapid development of digital technologies and their integration into economic processes. It necessitates precise legal regulation of the acquisition of ownership of digital assets, their use and alienation, as well as the implementation of a legal mechanism for their identification as digital assets and classification, that is, their assignment to a digital asset of a particular type. The purpose of this scientific research is to reveal the main legal mechanisms for the identification and classification of digital assets. To

achieve this goal, the following methods were used: empirical – to collect data on the essence of the concept of digital assets; observation – to process the specified data; special legal – to derive one's own legal position on the content of the legal mechanisms for the identification and classification of digital assets. It was established that the civil legislation of Ukraine does not define the concepts of digital assets and their identification. It is substantiated that in EU law and the legislation of individual EU Member States, digital assets are defined as cryptoassets or as any intangible assets created in digital form. It is indicated that in the legal doctrine, the concept of «digital assets» is considered as virtual assets, which include both digital things and digital tools used to create and use digital things. It is established that for proper identification of the object of civil rights, a clear definition of the criteria for recognizing the object of civil rights as a digital asset in general, as well as a digital asset of a particular type, in the legislation of Ukraine, is necessary. To this end, it is proposed to provide that the legal principles for identifying objects of civil rights as digital assets, the features of the legal regime of digital assets and individual types of digital things are determined by the law on digital assets, as well as special laws, including on virtual assets, digital content, and digital tools.

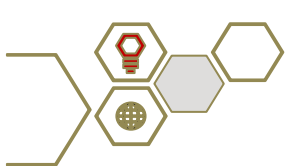
Keywords: digital resources, virtual asset, digital thing, object of civil rights, digital content, legal mechanism.

Постановка проблеми. У сучасному світі все більшого значення набувають нові об'єкти цивільних правовідносин, що виникли у зв'язку із процесами диджиталізації та перетворення постіндустріального суспільства в інформаційне, і які поступово стають частиною економічних відносин разом з традиційними об'єктами: рухомим та нерухомим майном, майновими правами, зокрема корпоративними правами та правами інтелектуальної власності. Серед таких об'єктів можна виокремити цифрові активи, використання яких у цивільному обігові держав-членів Європейського Союзу почало врегульовуватися лише в останні десятиріччя. В Україні цей процес

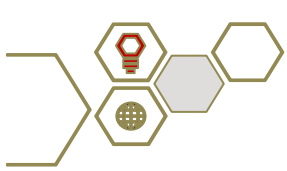

отримав правове врегулювання на рівні окремих положень Цивільного кодексу України та Закону України «Про віртуальні активи». Водночас ці правові акти використовують різний поняттєвий апарат та практики визначення (ідентифікації) відповідного об'єкта цивільних прав як цифрового активу. У зв'язку з цим актуальним та важливим завданням залишається як наукове обґрунтування питання визначення та удосконалення правових механізмів чіткої ідентифікації та класифікації цифрових активів, відмежування їх від інших об'єктів цивільних правовідносин, урегулювання правового режиму окремих видів цифрових активів, так і подальша правотворча діяльність Кабінету Міністрів України та профільних міністерств із впровадження положень законодавства про цифрові активи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрових активів, їхньої ідентифікації, класифікації, визначення як об'єкта цивільних відносин розглянута багатьма українськими вченими. Автор В. М. Бацуца [1; 2] провів комплексне наукове дослідження правової природи цифрових активів як об'єктів цивільних прав, їхніх видів, зокрема у контексті аналізу нормативного регулювання в державах-членах Європейського Союзу, та проблем захисту майнових прав фізичних та юридичних осіб на цифрові активи. Дослідник І. Ю. Гулейков [3; 4; 5] розглянув питання правової природи та класифікації цифрових активів, особливості набуття права власності на цифрові активи, їхнього використання та відчуження. Проблема визначення природи цифрових активів, співвідношення понять «цифрові активи» та «віртуальні активи» присвячено роботи вчених В. В. Будника [6], О. Б. Бутніка-Сіверського [7] та Н. А. Федосенко [8]. Науковець Є. Ю. Савченко [9] проаналізував поняття «цифрові активи», «віртуальні активи», «цифрові речі» та «цифрові токени». Автор А. А. Кудь [10] визначив сутність цифрових активів не лише у правовому, а й в економічному та інформаційному значенні. Особливості правового регулювання обігу цифрових активів за правом Європейського Союзу, за законодавством

окремих держав-членів ЄС та законодавством Сполучених Штатів Америки досліджували вчені В. В. Будник [6] та Є. Ю. Савченко [9]. Дослідники М. О. Ларченко та О. О. Ткач [11] вивчали питання спадкування цифрових активів. У наукових дослідженнях Д. І. Люшенка, Р. В. Шарафана та О. Є. Туголукова розкрито питання класифікації цифрових активів як об'єктів спадкування, стан правового регулювання їх спадкування за законодавством інших держав, використання технологій блокчейну при розробці ефективних моделей спадкування цифрових активів [12], застосування окремих інформаційних технологій, призначених для зберігання спадкових активів як складової цифрових активів [13], а також для управління цифровою спадщиною як цивільно-правового інституту спадкування цифрових активів [14]. Науковці Ю. С. Хоббі зі співавторами (Y. S. Khobby et al.) [15] та І. І. Демідов зі співавторами (I. I. Demidov et al.) [16] розглянули кримінально-правові аспекти боротьби з кримінальними правопорушеннями та правовідносинами, пов'язаними із використанням цифрових активів. Окремо варто виокремити наукові розвідки, присвячені правовій природі саме віртуальних активів як видів цифрових активів. Зокрема, дослідник О. В. Бондаренко [17] сформулював поняття віртуальних активів, схарактеризував правові засади обігу віртуальних активів, визначив суб'єкти владних повноважень, що забезпечують обіг віртуальних активів та розкрив зміст послуг, що супроводжують обіг віртуальних активів. Закордонний досвід правового регулювання віртуальних активів досліджено вченими К. В. Головком [18] та С. М. Защипасом [19]. Окремі прогалини правового регулювання віртуальних активів за законодавством України розглянуто авторами А. С. Овчаренко [20], С. В. Цуканом [21] та Д. С. Шемет [22]. У дослідженні використано висновки та узагальнення теоретичних напрацювань для визначення понять та категорій, зокрема аналізу наявної нормативно-правової бази щодо управління цифровою спадщиною.

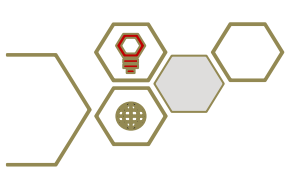
Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри широкий науковий дискурс, поза увагою дослідників залишається питання законодавчих пропозицій щодо визначення поняття «цифрові активи» у цивільному законодавстві для належної ідентифікації та класифікації таких майнових активів. Зокрема, дискусійним залишається питання співвідношення понять «цифрові активи» та «віртуальні активи». Причиною цього є відсутність поняття «цифрові активи» у законодавстві України при наявності визначення у ньому таких понять як «цифрові речі» та «віртуальні активи». Зважаючи на це, важливим та актуальним завданням є узгодження понять «цифрові речі», «віртуальні активи» та «цифрові активи» в національному законодавстві як підґрунтя для удосконалення правових механізмів ідентифікації та класифікації окремих об'єктів цивільних прав як цифрових активів.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою наукового дослідження є розкриття основних правових механізмів ідентифікації та класифікації цифрових активів.

Для реалізації поставленої мети визначено такі завдання:

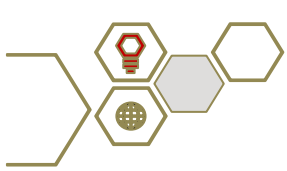
- дослідити доктринальні та авторські практики визначення понять «цифрові активи», «віртуальні активи», «ідентифікація цифрових активів», зокрема щодо їхньої класифікації;
- розглянути стан нормативно-правового регулювання ідентифікації та класифікації цифрових активів за законодавством України та інших держав;
- визначити основні правові механізми ідентифікації та класифікації цифрових активів.

Розв'язання цих завдань сприятиме формуванню цілісного наукового бачення основних правових механізмів ідентифікації та класифікації цифрових активів, забезпечить удосконалення практики застосування цивільного законодавства України у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. У законодавстві України відсутнє визначення поняття «цифрові активи», однак у ст. 179-1 Цивільного кодексу України визначається подібне поняття – цифрова річ як віртуальні активи, цифровий контент та інші блага, що створюються та існують виключно у цифровому середовищі та мають майнову цінність [23]. Водночас у п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи» закріплено поняття «віртуальні активи» як нематеріальні блага, що є об'єктами цивільних прав, мають вартість та виражені сукупністю даних в електронній формі [24]. Таким чином, віртуальні активи є видом цифрових речей разом із цифровим контентом та іншими цифровими ресурсами, що, на жаль, не мають чіткого визначення у цивільному законодавстві. Ще одним питанням є приналежність віртуальних активів та інших цифрових речей до цифрових активів. Така невизначеність створює загрози вчинення кримінальних правопорушень, спрямованих на використання цифрових активів, оскільки чинний правовий режим їхнього захисту може бути не застосований до окремих об'єктів цивільних прав, помилково не віднесених до відповідної категорії. Отже, значущим є забезпечення як цифрової грамотності посадових осіб, уповноважених здійснювати роботу з цифровими активами [15, с. 208], так і кібербезпеки при роботі з цифровими даними та документами [16, с. 91, 102], зокрема у контексті належної ідентифікації та класифікації цифрових активів.

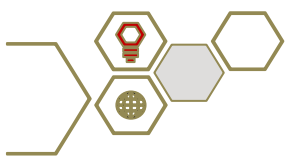
Відсутність чітких визначень поняття «цифрових активів», ідентифікації майна як цифрового активу, правове регулювання цифрових активів законодавством, що врегульовує правовий режим традиційного майна, є проблемою не тільки українського, а й закордонного законодавства [11]. У країнах Європейського Союзу практики обліку цифрових активів різняться. Деякі держави-члени розглядають цифрові активи як фінансові інструменти, інші – як нематеріальні активи. Так, у Франції цифрові активи визначаються як такі, яким притаманна електронна (цифрова) форма збереження і відтворення, відстежування прив'язки до власника, відображення у

цифровому активі цифрового втілення власності, зокрема нематеріальний характер. Натомість у Німеччині поняття цифрових активів застосовується у формі криптоактивів, що можуть бути використані як засіб платежу, обміну чи інвестування, що можна передавати, зберігати та продавати в електронному вигляді. З метою створення єдиної правової бази для регулювання ринку цифрових активів в Європейському Союзі, зважаючи на різноманітність практик держав-членів ЄС щодо урегулювання цього питання, було прийнято Регламент (ЄС) 2023/1114 Європейського Парламенту та Ради від 31 травня 2023 року про ринки криптоактивів та про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 1093/2010 та (ЄС) № 1095/2010 і Директив 2013/36/ЄС та (ЄС) 2019/1937» (MiCA – Markets in Crypto Assets). Цей правовий акт визначив цифрові активи як цифрове представлення вартості або прав, що може бути передано та збережено в електронному вигляді з використанням технології розподіленого реєстру або подібної технології. До таких активів належать «службові токени» (що випускаються з нефінансовою метою для цифрового забезпечення доступу до програми, послуг або ресурсів, доступних у мережах), «токени, пов'язані з активом» (мають на меті підтримувати стабільну вартість шляхом «посилання на кілька валют, що є законним платіжним засобом, один або кілька товарів, один або кілька криптоактивів або кошик таких активів») та «токени електронних грошей» (власне криптоактиви) [1, с. 67–68, 85–86, 104–105; 6, с. 155; 25].

Отже, європейське законодавство визначає цифрові активи як криптоактиви, що прямо чи опосередковано можуть використовуватися як електронні гроші; законодавство окремих держав-членів ЄС розглядає цифрові активи як у зв'язку із криптоактивами, так і без цього – як нематеріальні активи, створені у цифровій формі.

Крім того, у доктринальних джерелах, присвячених визначенню поняття «цифрові активи» немає одностайності. В окремих джерелах вони можуть як ототожнюватися із поняттям «віртуальні активи», так і відмежовуватися від

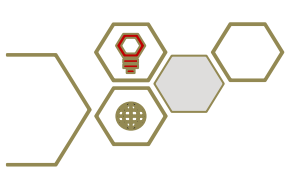

цього поняття. У першому випадку поняття «цифрові активи» може зводитися як лише до криптоактивів, так і до будь-яких інших об’єктів майнових цивільних прав, що перебувають у цифровій формі. У випадку розгляду цифрових активів як поняття, відмінного від віртуальних активів, вони можуть розглядатися як самостійні види цифрових речей, як види цифрових активів чи як сукупність цифрових речей та цифрових інструментів, що використовуються для створення та використання цифрових речей. Водночас цифрові речі у доктринальних джерелах розглядаються не тільки у правовому, а й в економічному та інформаційному аспектах (табл. 1).

Таблиця 1

Практики визначення поняття «цифрові активи» у доктринальних джерелах

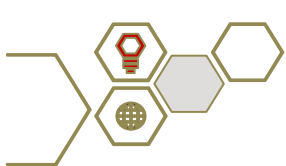
Практика, представники	Визначення цифрового активу	Об’єкти, що належать до категорії цифрових активів
Ототожнення понять «цифрові активи» та «віртуальні активи» (широке розуміння – В. М. Бацуца, Н. А. Федосенко, вузьке розуміння – О. В. Бондаренко, К. В. Головка, А. С. Овчаренко, С. В. Цукан, Д. С. Шемет)	У широкому розумінні: новітні об’єкти майнових цивільних прав, що мають економічну цінність, перебувають у цифровій формі та можуть бути використані в економічних відносинах, нематеріальні активи, яким притаманні: відсутність матеріальної форми, можливість ідентифікації, отримання майнової вигоди, можливість автоматичного виконання і закодування відомостей про права та обов’язки безпосередньо в цифрових активах, їхнє вільне переміщення у різних децентралізованих системах, взаємодія з іншими цифровими активами. У вузькому розумінні: нематеріальне, виражене в електронній формі благо, що має вартісний еквівалент та використовується як об’єкт цивільних прав або (та) майно, що підлягає для використання, платіжних або інвестиційних цілей у цифровому форматі	У широкому розумінні: криптоактиви, дані, текст, електронні листи, документи, аудіо, відео, зображення, звуки, вміст соціальних мереж, коди, медичні записи, записи медичного страхування, вихідні коди комп’ютерів, Комп’ютерні програми, програмне забезпечення, ліцензії на програмне забезпечення, бази даних або подібне разом з іменами користувачів і паролів, створені, надіслані, передані, отримані або збережені електронними засобами на цифровому пристрої. У вузькому розумінні – криптоактиви
Визначення цифрових активів як поняття, ширше за термін	Нетипові об’єкти цивільних прав, будь-які немонетарні активи, що не	Може охоплювати як блага у цифровій формі, так і цифрові інструменти, зокрема способи

Практика, представники	Визначення цифрового активу	Об'єкти, що належать до категорії цифрових активів
«цифрова річ» і тотожне поняття «віртуальний актив» (І. Ю. Гулейков)	мають матеріальної форми та можуть бути ідентифіковані	створення та передання прав на цифрові речі; блокчейн-технології, криптовалюти, смартконтракти, NFT-токени, акаунти в соціальних мережах, ігрові акаунти
Відмежування цифрових активів від віртуальних активів, їхній розгляд як видів цифрових речей (В. В. Будник, О. Б. Бутнік-Сіверський)	Комп'ютерне оцифрування у вигляді цифрових активів фінансової, бухгалтерської, податкової, банківської інформації, цифрового контенту тощо, унікально ідентифіковані, що створює умови для переведення інформації в цифрову форму, охоплюють ширший спектр об'єктів, ніж віртуальні активи	Будь-які дані, заcodedані у цифровій формі, які можуть бути ідентифіковані та використовувані
Розгляд цифрових активів не лише у правовому, але й в інформаційному та економічному контекстах (А. А. Кудь)	Інформаційні ресурси, похідні від права на цінність і такі, що обертаються у розподіленому реєстрі у вигляді унікального ідентифікатора	а) формальні цифрові активи (повністю централізовані та можуть позначатися як такі, що переносять вартість лише формально); б) криптовалюти (повністю децентралізовані); в) гібридні (окремі елементи інфраструктури цих активів централізовані, водночас інші децентралізовані або ж взагалі не існують)
Розгляд віртуальних активів як видів цифрових активів та цифрових речей; ототожнення понять «цифровий актив» та «цифрова річ» (Є. Ю. Савченко, С. М. Защипас, Д. І. Люшенко, Р. В. Шарафан, О. Є. Туголуков)	Цифрові інструменти, що випускаються або представлені за допомогою технології розподіленого реєстру або подібної технології; віртуальні активи є підкатегорією цифрових активів Будь-які ресурси в цифровій формі, що можуть бути збережені або передані через електронні засоби	Будь-які цифрові речі, в тому числі фінансові цифрові активи (криптоактиви), інформаційні активи, комерційні цифрові активи, культурно-особистісні активи

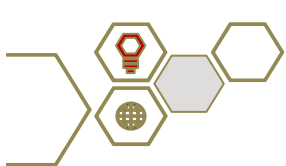
Джерело: узагальнено автором на основі [1, с. 25, 86; 2, с. 34; 3, с. 103; 4, с. 82; 5, с. 34-40; 6, с. 153; 7, с. 101-102; 8, с. 338; 9, с. 94; 10, с. 34-36; 12, с. 4-5; 13, с. 1309; 14; 17, с. 154; 18; 19, с. 121, 20, с. 200; 21, с. 615; 22, с. 239]

Отже, у доктринальних джерелах немає чіткого розмежування понять «цифрові активи», «віртуальні активи» та «цифрові речі», однак визначено критерії віднесення низки об'єктів цивільних прав до вказаних категорій: виникнення та подальше існування виключно у цифровій формі, можливість

ідентифікації як власника, так і самого активу як цифрового, можливість використання у цивільному обігу. Зважаючи на відсутність визначення поняття «ідентифікація цифрового активу», варто проаналізувати подібні формулювання, що містяться у законодавстві. Зокрема, у Законі України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» наявне поняття «електронна ідентифікація» як процес використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, що однозначно визначають фізичну, юридичну особу або уповноваженого представника юридичної особи [26]. У законодавстві України поняття «ідентифікація» розглядається як засіб встановлення тотожності особи, предмета за сукупністю її загальних та окремих даних; процедура підтвердження відповідності предмета параметрам і властивостям, притаманних певному виду продукту, торгівельної марки та/або комерційного (фірмового) найменування; комплекс заходів, спрямованих на встановлення характеристик та особливостей активу з метою визначення можливості здійснення ефективного управління ним та збереження його економічної вартості; процес встановлення тотожності даних; процедура ототожнення предмета із засобами його ідентифікації [27]. Отже, ідентифікацію цифрових активів можна визначити як процес встановлення відповідності характеристик та особливостей об'єкта цивільних прав тим характеристикам та особливостям, що притаманні цифровому активу певного виду.

Водночас для належної ідентифікації об'єкта цивільних прав як цифрового активу необхідне чітке визначення критеріїв визнання об'єкта цивільних прав як цифрового активу загалом та як цифрового активу певного виду у законодавстві України зокрема. Варта уваги позиція вчених, які розглядають цифрові активи не тільки як цифрові речі, але і як цифрові інструменти (відповідні інформаційно-телекомунікаційні технології, що використовуються для створення, використання та розпорядження цифровими речами; технології, що забезпечують належну ідентифікацію власника та

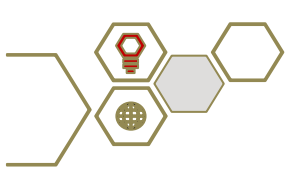

захист його майнових прав, зокрема блокчейн, електронний цифровий підпис тощо). Одночасно цифрові активи необхідно розглядати як у широкому розумінні як будь-які цифрові речі та відповідні цифрові інструменти, так і у вузькому – як віртуальні активи (криптоактиви). З огляду на це варто забезпечити відповідно до спеціального правового регулювання обігу цифрових активів Законом України «Про віртуальні активи» і загальне правове регулювання – через ухвалення Закону України «Про цифрові активи». Згідно з ним визначити особливості цифрових речей та цифрових інструментів, що можна віднести до цифрових активів. Крім того, значущим є удосконалення положення Цивільного кодексу України, якими врегульоване питання цифрових активів. Зокрема, у ст. 177 Цивільного кодексу України, що визначає перелік об'єктів цивільних прав необхідно замінити терміни «цифрові речі» на «цифрові активи» як більш загальне поняття, що містить й поняття «цифрові інструменти». Зокрема, внести зміни до ст. 179-1 Цивільного кодексу, виклавши його в такій редакції:

«Стаття 179-1. Цифрові активи.

1. Цифрові активи є особливим об'єктом цивільного права, що створюється та існує виключно у цифровій формі та має майнову цінність (цифрова річ) або використовується для створення та використання цифрової речі (цифровий інструмент). Цифровими інструментами є віртуальні активи, цифровий контент, інші цифрові речі, належні до цифрових інструментів законом, пристрої, програмне забезпечення, онлайн-сервіси, що використовуються для створення та використання цифрових інструментів.

Правові засади ідентифікації об'єктів цивільних прав як цифрових активів, особливості правового режиму цифрових активів та окремих видів цифрових речей визначаються законом про цифрові активи, спеціальними законами, зокрема про віртуальні активи, цифровий контент, цифрові інструменти.

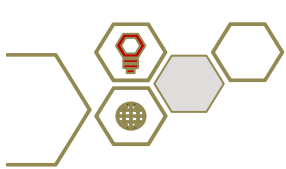
3. До цифрових активів застосовуються положення цього Кодексу про речі, якщо інше не встановлено цим Кодексом, законом або не впливає із сутності цифрового активу».

Такі зміни сприяють формуванню належного правового механізму ідентифікації та класифікації цифрових активів.

Висновки. Отже, у цивільному законодавстві України не визначено поняття цифрових активів, проте наявне визначення поняття та режиму віртуальних активів та цифрових речей. Європейське законодавство трактує цифрові активи як криптоактиви, що прямо чи опосередковано можуть використовуватися як електронні гроші. Водночас законодавство окремих держав-членів ЄС розглядає цифрові активи не тільки як криптоактиви, але і як нематеріальні активи, створені у цифровій формі.

У правовій та економічній доктрині поняття «цифрові активи» ототожнюється з поняттям «віртуальні активи», причому воно може зводитися як лише до криптоактивів, так і до будь-яких інших об'єктів майнових цивільних прав, що перебувають у цифровій формі; може відмежовуватися від понять «віртуальні активи» (що можуть розглядатися як самостійні види цифрових речей, так і як види цифрових активів); може розглядатися не тільки як цифрові речі, але і як цифрові інструменти; може визначатися як інформаційні ресурси, похідні від права на цінність і такі, що обертаються у розподіленому реєстрі у вигляді унікального ідентифікатора.

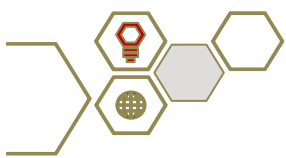
Відповідні об'єкти цивільних прав (цифрові речі та цифрові інструменти) можна віднести до цифрових активів за допомогою ідентифікації. Ідентифікацію можна визначити як процес встановлення відповідності характеристик та особливостей об'єкта цивільних прав тим характеристикам та особливостям об'єкта, що притаманні цифровому активу певного виду. Для належної ідентифікації об'єкта цивільних прав як цифрового активу необхідне чітке визначення критеріїв визнання об'єкта цивільних прав як цифрового активу загалом, та як цифрового активу певного

виду у законодавстві України зокрема. Ідентифікація цифрового активу сприяє визначенню відповідності характеристик та особливостей об'єкта цивільних прав тим характеристикам та особливостям, що притаманні цифровому активу певного виду. Запропоновано закріпити в законодавстві, що правові засади ідентифікації об'єктів цивільних прав як цифрових активів, особливості правового режиму цифрових активів та окремих видів цифрових речей визначаються законом про цифрові активи та спеціальними законами, зокрема про віртуальні активи, цифровий контент, цифрові інструменти.

Список використаних джерел

1. Бацуца В. М. Охорона прав на цифрові (віртуальні) активи : дис. ... д-ра філософії. Хмельницький, 2024. 195 с. URL: <https://univer.km.ua/sites/default/files/users/user161/Бацуца/diss%20Бацуца.pdf>. (дата звернення: 17.08.2025).
2. Бацуца В. М. До питання встановлення правової природи цифрових активів у сучасному цивільному праві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2022 № 55. С. 32–35. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.55.7>.
3. Гулейков І. Ю. Характеристика правочинів із цифровими активами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 102–105. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/22>.
4. Гулейков І. Ю. Цифрові активи в цивільному обороті : дис. ... д-ра філософії. Київ, 2025. 243 с. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/1050/Дисертація%20Гулейкова%20І.%20Ю..pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 17.08.2025).
5. Гулейков І. Ю. Цифрові активи як нетипові об'єкти цивільних відносин: окремі аспекти правової природи. *Юридична Україна*. 2023. № 1. С. 30–43. DOI: [10.37749/2308-9636-2023-1\(241\)-3](https://doi.org/10.37749/2308-9636-2023-1(241)-3).

6. Будник В. Суть цифрових активів: концептуальні основи та сучасний контекст. *Вісник економіки*. 2025. № 1. С. 148–160. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.01.148>.

7. Бутнік-Сіверський О. Цифрові та віртуальні активи: методологія, правові аспекти, нематеріальні ресурси. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 94–104. DOI: <https://doi.org/10.33731/22024.305562>.

8. Федосенко Н. А. Цифрові активи як об'єкт цивільних прав: спроба кваліфікації в умовах відсутності спеціального правового режиму. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Т. 1, № 3. С. 335–339. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.50>.

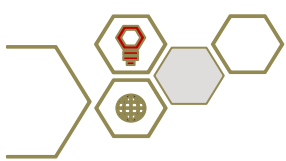
9. Савченко Є. Ю. Цифрові речі, цифрові активи, віртуальні активи та цифрові токени: розмежувати не можна консолідувати. *Київський часопис права*. 2024. № 3. С. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2024.3.13>.

10. Кудь А. А. Обґрунтування поняття «цифровий актив»: економіко-правовий аспект. *International Journal of Education and Science*. 2019. Vol. 2. № 3. С. 29–41. URL: [https://culturehealth.org/ijes_archive/IJES,Vol.2,No3,2019\(3\).pdf](https://culturehealth.org/ijes_archive/IJES,Vol.2,No3,2019(3).pdf) (дата звернення: 17.08.2025).

11. Ларченко М. О., Ткач О. О. Юридичне оформлення процесу спадкування цифрових активів. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 13. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-01-08>.

12. Люшенко Д. І., Шарафан Р. В., Туголуков О. Є. Моделювання процесів спадкування цифрових активів із використанням технологій blockchain. *Академічні візії*. 2025. № 47. С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17189081>.

13. Люшенко Д. І., Шарафан Р. В., Туголуков О. Є. Інформаційні технології у створенні «цифрових сейфів» для зберігання спадкових активів.

Наука і техніка сьогодні. 2025. № 9 (50). С. 1304-1321. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9\(50\)-1304-1321](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-9(50)-1304-1321).

14. Люшенко Д. І., Шарафан Р. В., Туголуков О. Є. Інформаційні системи для управління цифровою спадщиною та їхня інтеграція у правові процеси. *Український політико-правовий дискурс.* 2025. № 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17197093>.

15. Khobbi Y., Storozhuk I., Svoboda, I., Kuzmenko S., Tymchyshyn A. Reforming techniques to combat organized crime in the context in view of securing human rights and freedoms. *Cuestiones Políticas.* 2022. Vol. 40, № 73. P. 193–214. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.09>.

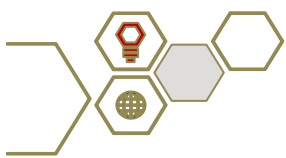
16. Demidov I., Tymchyshyn A., Filashkin V., Pavlenko S., Sevruk V. Investigation of especially grave crimes using laser scanning technology to reproduce the dynamics of events. *WSEAS Transactions on Systems.* 2025. № 24. P. 91–105. DOI: <https://doi.org/10.37394/23202.2025.24.11>.

17. Бондаренко О. В. Адміністративно-правове регулювання обігу віртуальних активів : дис. ... канд. юр. наук. Запоріжжя, 2023. 178 с. URL: https://phd.znu.edu.ua/page/dis/05_2023/Bondarenko-1.pdf (дата звернення: 17.08.2025).

18. Головка К. В. Правові засади регулювання віртуальних активів: міжнародні практики та реалії. *Правова позиція.* 2023. № 2 (39). С. 224–228. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-2.45>.

19. Защипас С. М. Фундаментальні поняття віртуальних активів та механізм їх функціонування. *Економіка, управління та адміністрування.* 2025. № 2 (112). С. 121–134. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2025-2\(112\)-121-134](https://doi.org/10.26642/jen-2025-2(112)-121-134).

20. Овчаренко А. С. Правове регулювання віртуальних активів та криптовалют в Україні: сучасний стан і перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2020. № 4. С. 200–202. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-4/47>.

21. Цукан С. В. Поняття, правова природа та класифікація віртуальних активів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2023. Т. 1, № 80 С. 613–618. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.1.94>.

22. Шемет Д. С. Правове регулювання віртуальних активів: виклики легалізації та інституційного впровадження в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2025. Т. 3, № 87. С. 236–241. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.3.35>.

23. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (із наступними змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 17.08.2025).

24. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 17.08.2025).

25. European Parliament legislative resolution of 20 April 2023 on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on information accompanying transfers of funds and certain crypto-assets (recast) (COM(2021)0422 – C9-0341/2021 – 2021/0241(COD)). *European Parliament*. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0118_EN.html (дата звернення: 17.08.2025).

26. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 5.10.2017 р. № 2155-VIII. (із наступними змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 17.08.2025).

27. Ідентифікація. Термінологія законодавства. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/i/name> (дата звернення: 17.08.2025).